

[Krarup.]

vil også kunne styrke nationalitetsforholdet nede i grænselandet.

Jeg går tillige ind for salg af afsides liggende jorder, når der for beløbet bliver indkøbt anden god jord, så at embedets jordtilliggende ikke forringes, ligesom jeg går ind for, at hovedparcellen med de bygninger, der er eller som vil blive opført derpå, bortforpagtes med sikkerhed for fortsat brugsret, når da bruget behandles forsvarligt.

Men jeg går også ind for, at menighederne beholder ejendomsretten til jorden, og at al afgift af denne jord ansættes værdifast, f. eks. i form af en bygafgift. Hvis den højtærede formand tillader det, vil jeg gerne her citere en efterskrift til redegørelsen fra den sønderjyske menighedsrådsforening. Den går altså videre end jeg, jeg er lempeligere at forhandle med end den sønderjyske menighedsrådsforening, der siger:

„Uanset oplysning om, at man kun påtænker udstykning af den sønderjyske præstegårdsjord mod værdifast erstatning, fastholder menighedsrådsforeningens bestyrelse foranstående.“

Det er jo rene, klare ord, som man ikke så godt heroppefra kan komme udenom, når det er menighedsrådene, der står med ansvaret for kirkens stilling dernede.

En lov, der så iøjensfaldende bryder med gammel skik og ret, en lov, der berører både ejendomsretten og kirkens ret, bør efter min mening ikke gennemføres ved et politisk magtbud, men bør gøres til genstand for forhandling som det sømmer sig i et land, hvor den parlamentariske styreform dog endnu er anerkendt.

Derfor advarer jeg imod at søge lovforslaget hastet gennem rigsdagen og tilråder at søge enighed opnået ved virkelig forstående forhandling både i det høje ting og med dem, der i denne sag står som folkekirkens værger, nemlig de sønderjyske menighedsråd, og jeg tillader mig at stille det forslag til den højtærede kirkeminister, at der nedsættes et mindre udvalg — man kan godt sige et hurtigt arbejdende udvalg — af repræsentanter for de forskellige politiske partier, og at dette udvalg optager en indgående forhandling med de sønderjyske menighedsråd, der fremfor nogen andre er part i sagen.

Lad mig sige tilsidst, at jeg tvivler aldeles ikke om, at der kan findes en tilfredsstillende løsning, og jeg tilsiger gerne mit partis og min medvirken dertil.

Ingeborg Refslund Thomsen: I går fik jeg en henvendelse fra en meget forstandig

mand, en af de ledende indenfor menighedsrådsforeningen i Nordslesvig, om, at landstinget ville udskyde behandlingen af dette lovforslag til sommersamlingen, så at det kunne forhandles på et nyt grundlag og ud fra nye synspunkter. Det er desværre for sent, de er blevet rede i menighedsrådet. Lovforslaget blev fremsat i folketinget den 27. januar og vedtaget i april. I løbet af disse måneder har den højtærede kirkeminister holdt møde med de sønderjyske menighedsråd. Lovforslaget har tillige været diskuteret livligt på møder nede hos os og i vore dagblade. Sagen er belyst grundigt og alsidigt, og en del af disse nye ønsker har man jo nået at tage hensyn til ved behandlingen i folketingsudvalget. Der har været tid nok. Ved valgmøder og ved mange andre møder har man år for år rejst spørgsmålet om præstegårdsjorden — det tror jeg også det ærede medlem hr. Bjerre erindrer —, og da var der egentlig aldrig nogen, der tog til orde derimod, men det var vist et altfor vanskeligt juridisk spørgsmål, dette med ejendomsretten. Der var kun eet, der var endnu vanskeligere, og det var spørgsmålet om degnejorden, men det er der aldrig gået brand i, fordi der kun er meget lidt degnejord, og den er meget passende blevet anvendt til sportspladser og som bytteobjekt for skolerne.

Gennem det responsum, som kirkeministeren har indhentet, er den anstødssten, som det uafgjorte spørgsmål om ejendomsretten var, ryddet af vejen. Præstegårdsjorden ligger som oftest spredt i mange små parceller, klemt inde mellem andre ejendomme; disse parceller kommer så at sige aldrig i handelen og er efterhånden blevet en betydelig hindring for en passende arrondering af de for små brug. Husmændene har været henvist til med små mellemrum at skulle erobre denne jord i forpagtning. Ganske vist, præstegårdsjorden har i mange tilfælde været lejet ud til husmænd på rimelige vilkår, men der er også eksempler på, at menighedsrådene har varetaget kirkens tarv så nidkært, at forpagtningsafgiften kom op på 8, 12 og 14 pct. af jordværdien; og så måtte husmændene give op.

Udstykningen vil give de husmænd, der trænger til jorden, større modstandskraft, når svingende konjunkturer rammer landbruget, og denne modstandskraft er vi også nationalt meget interesseret i. Vi har ikke glemt, at dårlige tider for landbruget skaber bevægelser, som vi gør klogt i at modvirke i tide. Vi har erfaret, at bevægelserne var et økonomisk barometer; i dårlige tider